

PEŠKIR U TRADICIONALNOJ NARODNOJ KULTURI PANČEVA I OKOLINE - IZLOŽBA U NARODNOM MUZEJU U PANČEVU

Olivera Janković

Narodni muzej u Pančevu

U Narodnom muzeju u Pančevu, krajem 1980. godine, otvorena je izložba: "Peškiri u tradicionalnoj narodnoj kulturi Pančeva i okoline". U tri izložbene prostorije prezentovano je 68 peškira, tkanih u domaćoj radinosti, od kudelje, lana, pamuka i svilenog konca.

Eksponati potiču s kraja 19. i početka 20. veka.

Ukrašavanju peškira poklanjala se posebna pažnja kod naših naroda i narodnosti, jer je peškiri, pored praktične namene u ličnoj higijeni, bio prisutan u mnoštvu zbivanja i događaja u životu čoveka.

Izloženi eksponati nas informišu da svaka etnička grupa ima svoje specifičnosti u tkanju i načinu ukrašavanja peškira, mada ima dosta i međusobnih uticaja.

Na peškirimima je zastupljena geometrijska, vegetabilna, zoomorfna i antropomorfna ornamentika. Ornamenti mogu biti utkani ili pak vezeni rukom ili mašinom sa belim ili raznobojnim koncem. Krajevi peškira često su ukrašeni kukičanom čipkom ili resama.

Kao ukras na peškirimima se pojavljuju izvezeni natpisi i stihovi koji mogu poslužiti kao dokumentarni materijal za proučavanje narodnih običaja i narodne poezije.

Na izložbi se nalaze i prateći predmeti koji objašnjavaju

višestruku ulogu peškira u nizu narodnih običaja, počev od rođenja pa preko svadbenih običaja sve do posmrtnih.

Danas se peškiri retko tkaju u domaćoj radinosti ili se gotovo i ne tkaju jer usled ekonomskog razvoja dolazi do bitnih izmena u načinu života, materijalnoj i duhovnoj kulturi naroda i narodnosti. Mnoštvo tkanih peškira sa raznovrsnim lepim primercima čuva se u etnološkim muzejskim zbirkama ili se još po neki primerak može naći u ormarima seoskih enterijera pa čak i na ramu u enterijerima.

Izložba je pripremljena radi upoznavanja ovih originalnih narodnih motiva i lepih primeraka ženske domaće radinosti koja postepeno nestaje i gasi se.